

Fremsat den 27. november 2019 af Sikandar Siddique (ALT) og Rasmus Nordqvist (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning
om at forbyde offentlige myndigheders anvendelse af
ansigtsgenkendelsesteknologi i det offentlige rum

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at igangsætte de nødvendige initiativer, der skal indebære et forbud mod at offentlige myndigheder i Danmark anven-

der eller udnytter ansigtsgenkendelsesteknologi til overvågning af borgere i det offentlige rum uden borgernes samtykke.

Bemærkninger til forslaget

De senere år har vi i Danmark set en bekymrende udvikling, som har resulteret i lovgivning, der har givet danskerne flere forbud og mindre frihed. Tildækningsforbuddet, ghettopakken, håndtrykkrav og den øgede brug af overvågning og logning er blot eksempler på, at Folketinget i alt for mange sager vælger at tilsidesætte hensynet til den enkelte borgers ret til frihed og privatliv.

Fra organisationer og tænketanke udtrykkes der bekymring over udviklingen. Eksempelvis udtalte Louise Holck, vicedirektør i Institut for Menneskerettigheder, i 2017 i forbindelse med offentliggørelsen af Institut for Menneskerettigheders årsrapport: »... jeg kan ikke huske, hvornår jeg sidst har oplevet så mange eksempler på, at grundlæggende frihedsrettigheder tilsidesættes, som det vi har set det seneste år«. (»Status efter 2017: Flere forbud og mindre frihed«, Nyhed fra Institut for Menneskerettigheder, den 10. april 2018).

Efter lanceringen af regeringens forslag om at øge brugen af overvågning i det offentlige rum i Danmark finder forslagsstillerne det nødvendigt at tage initiativ til at sikre og styrke beskyttelsen af danskernes frihed, retssikkerhed og ret til privatliv.

Der findes ikke forskningsmæssigt belæg for, at mere overvågning skaber mere tryghed, eller at det vil reducere den hårde kriminalitet at øge overvågningen i det offentlige rum. Til gengæld peger udviklingen hen imod et samfund, hvor den invasive teknologi skaber et overvågningssamfund, som krænker vores helt grundlæggende rettigheder. Desuagtet har de seneste års teknologiske udvikling gjort ansigtsgenkendelsesteknologi udbredt, også i lande, som vi normalt sammenligner os med.

Direktøren for det britiske datatilsyn, Elizabeth Denham, satte for nylig en undersøgelse i gang i Storbritannien, efter at det blev afsløret, at britisk politi brugte ansigtsgenkendelse til at overvåge befolkningen i områder som King's Cross i London. Ligeledes har vi for nylig set eksempler fra Sverige, hvor det svenske datatilsyn har kendt brugen af ansigtsgenkendelse på en skole ulovlig. Her blev det brugt til at holde styr på, om eleverne var mødt (»EU vil sætte omfattende ind mod ansigtsgenkendelse«, Berlingske, den 22. august 2019).

Bystyret i San Francisco, Californien, vedtog i maj 2019 en ny lovgivning, der bl.a. gør det ulovligt for myndigheder-

ne, herunder politiet, at benytte ansigtsgenkendelsesteknologi, fordi den ikke virker ordentligt og kan misbruges. Forbuddet i San Francisco omfatter også systemer til automatisk nummerpladegenkendelse og til genkendelse af våben (»San Francisco gør klar til at forbyde ansigtsgenkendelse«, Berlingske den 9. maj 2019, og »San Francisco forbyder politiets brug af ansigtsgenkendelse«, Århus Stiftstidende, den 15. maj 2019).

I andre lande som f.eks. Kina bruges ansigtsgenkendelse gennem overvågningskameraer på veje, stationer, i lufthavne og gadekryds. F.eks. bruger man skærme ved fodgængerovergangene til at fremhæve personer, der flere gange er gået over for rødt. Oplysningerne samkøres med anden indsamlet data i et samlet socialsystem, som kan tilgås, hvis den pågældende borger f.eks. ønsker at låne penge i banken (»EU vil sætte omfattende ind mod ansigtsgenkendelse«, Berlingske, den 22. august 2019).

Den hurtige udvikling og implementeringen af sådan teknologi i udlandet giver anledning til bekymring for en eskaleret udrulning i Danmark – ikke mindst efter at regeringen allerede har ytret ønske om at øge overvågningen i samfundet.

Forslagsstillerne noterer sig, at Folketinget med vedtagelse af retshåndhævelseslovens § 10, stk. 2, og databeskyttelseslovens § 7, stk. 4 og 5, har skabt en generel hjemmel til, at henholdsvis politiet og andre offentlige myndigheder kan behandle følsomme personoplysninger, herunder anvende automatisk ansigtsgenkendelse til entydig identifikation af en fysisk person. Forslagsstillerne konstaterer, at dette er sket uden en offentlig debat om automatisk ansigtsgenkendelse og de problemstillinger, som denne problematiske overvågningsteknologi skaber (REU alm. del – svar på spørgsmål 1056, folketingsåret 2017-18, og Lovforslag nr. L 68, folketingsåret 2017-18, bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, til § 7).

Det er forslagsstillernes holdning, at myndighederne som udgangspunkt ikke bør have redskaber til at genkende borgerne gennem konstant invasiv overvågning i det offentlige rum. Derfor foreslås det, at der indføres et generelt forbud mod offentlige myndigheders implementering og anvendelse af ansigtsgenkendelsesteknologi til overvågning i det offentlige rum, medmindre det sker med borgernes samtykke.

Skriftlig fremsættelse

Sikandar Siddique (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at forbyde offentlige myndigheders anvendelse af ansigtsgenkendelsesteknologi i det offentlige rum.

(Beslutningsforslag nr. B 46)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.